

XLVI Sympozjum Stowarzyszenia Biblistów Polskich. V Walne Zebranie Stowarzyszenia Biblistów Polskich (Wrocław, 16-18 IX 2008)

Od 16 do 18 września 2006 roku we Wrocławiu odbywało się w budynkach Papieskiego Wydziału Teologicznego i Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego 46. Sympozjum Stowarzyszenia Biblistów Polskich, na które przybyło 150 biblistów, wykładowców Pisma Świętego na uczelniach polskich. Obrady biblistów zrzeszonych w SBP (16 IX 2008 liczyło ono 243 członków) poprzedziło V Walne Zebranie, podczas którego wybrano nowy Zarząd SBP (na 5 lat) w składzie: ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski – przewodniczący (II kadencja), ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk – zastępca przewodniczącego (II kadencja), ks. prof. dr hab. Antoni Tronina, ks. prof. dr hab. Waldemar Rakocy CM, ks. dr hab. Krzysztof Bardski, o. dr hab. Ryszard (Adam) Sikora OFM, ks. dr hab. Artur Malina.

Podczas Walnego Zebrania SBP honorowe członkostwo w Stowarzyszeniu Biblistów Polskich otrzymali: ks. prof. dr hab. Jan Łach i ks. prof. dr hab. Jan Kanty-Pytel.

Sympozjum SBP rozpoczęło się 17 września 2008 roku koncelebrowaną Mszą św. w kaplicy seminaryjnej. Eucharystii przewodniczył oraz homilię wygłosił ks. abp prof. Marian Gołębiewski, metropolita wrocławski.

Pierwszy dzień obrad poświęcono tematyce Roku św. Pawła. Pierwszy z prelegentów, ks. prof. dr hab. Waldemar Rakocy, zastanawiał się nad pytaniem, czy Pawłowe doświadczenie pod Damazkiem było powołaniem, czy nawróceniem. Analiza wypowiedzi Pawła, w których użyte jest słowo „nawrócenie” (3 razy) i „powołanie” (7 razy), ukazuje, że podmiotem powołania jest Bóg, nawrócenia – człowiek. Jednakże nawrócenie jest zwróceniem się do Boga w Chrystusie, czyli jest wyborem Jezusa Chrystusa (lub powrotem do Niego). Wybór Chrystusa wymaga ogromnej przemiany człowieka. Na poziomie słownictwa nie ma zasadniczej różnicy między nawróceniem i powołaniem. Bóg – według Apostoła Pawła – powołuje i Żyda, i Greka do zwrócenia się do Chrystusa. Żydzi potrzebują dopełnienia treści swej wiary, a poganie – uwierzenia Bogu w Chrystusie.

Następnym prelegentem był ks. dr Stanisław Wronka, który w referacie *Stosunek św. Pawła do niechrześcijan* omówił stosunek Apostoła do Żydów i pogan, zaznaczając, że w ramach ewangelizacji Paweł zawsze zaczynał od głoszenia orędzia Jezusa Żydom. Referent podkreślił, że w kwestiach zasadniczych Paweł był zawsze stanowczy, w innych – tolerancyjny, potrafił także wychodzić drugiemu naprzeciw. Odcięcie się Pawła od świata nie było absolutne. Apostoł uważał, że można uczestniczyć w dobrach tego świata, uważać jednak trzeba, by nie czynić tego, co mogłoby zgorszyć innych.

O. dr Piotr Gryziec OFMConv. przedstawił opracowanie *Obraz św. Pawła na podstawie listów pasterskich*. Analiza tekstów 1-2 Tes i Tt pozwoliła zauważyć odmienne, w porównaniu z pozostałymi listami Corpus Paulinum, przedstawianie Apostoła. Paweł zdaje się być jedynym apostołem i nauczycielem, jedynym autorytetem dla adresatów listów pasterskich. Jest modelem męczennika, nauczyciela, wzorem człowieka gotowego oddać życie dla Ewangelii, wzorem wytrwałości w wierze. Takie ujęcie Apostoła zdaje się wskazywać na powstanie listów pasterskich w okresie prześladowań, który wymagał oparcia się na mocnym autorytecie, jakim dla adresatów listów był Apostoł Paweł.

Kolejne wystąpienia podczas sympozjum to komunikaty:

– ks. dr. Stanisława Stasiaka *Władza i jej charakter w listach Pawłowych* (prelegent ukazał problem władzy świeckiej w ujęciu św. Pawła, a na tym tle stosunek panów do ich niewolników);

– p. dr. Zdzisława Kapery *Sergiusz Paulus, prokonsul Cypru (Dz 3,5-12)*. Opierając się na inskrypcjach pochodzących z Rzymu i z Cypru z czasów rządów Sergiusza Paulusa w latach 36-37, dr Kapera postawił pytanie o czas pierwszej podróży św. Pawła, którą odbył w okresie rządów Sergiusza Paulusa. Różnicę dat 35-37 i 45-47 (pierwszej podróży) można wytłumaczyć, przyjmując poprawkę daty narodzin Jezusa; otrzymuje się wówczas rok ok. 36-37.

Sesja przedpołudniowa zakończyła się wręczeniem ksiąg pamiątkowych ku czci ks. prof. Romana Bartnickiego i dr. Zdzisława Kapery oraz wspólną fotografią uczestników sympozjum.

Obrady sesji popołudniowej rozpoczął referat ks. prof. dr. hab. Henryka Witczyka pt. *Trzy porażki Jezusa? Socjologiczno-psychologiczna rekonstrukcja „ruchu Jezusa” a świadectwo Ewangelii*. Szeroko i przekonująco referent wykazał zgodność nauczania św. Pawła wśród Żydów i pogan z orędziem Chrystusa.

Współcześnie pojawiające się ciekawe możliwości opracowywania przypowieści omówił ks. dr Andrzej Najda w referacie *Nowe perspektywy w badaniach nad przypowieściami Jezusa*.

Jako komunikat ogłoszone zostało opracowanie ks. dr. Ryszarda Zawadzkiego *Jezus jako gō'ēl. Przyczynek do chrystologii Nowego Testamentu*. Pojęcie gō'ēl (wykupiciel) występuje w Księdze Rut oraz Izajasza. Bóg jest gō'ēlem, który wyzwala z lęku. Jezus także jest gō'ēlem.

Plan opracowania polskiej bibliografii biblijnej on-line przedstawił w swoim wystąpieniu, zatytułowanym *Polska bibliografia biblijna on-line – projekt*, ks. dr Dariusz Iwański.

Drugi dzień sympozjum rozpoczęła koncelebrowana Msza św. pod przewodnictwem prezesa SBP, ks. prof. dr. hab. Waldemara Chrostowskiego. Homilię wygłosił ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk.

W kolejnej sesji obrad referat zatytułowany *Jeruzalem – Jerozolima. Zarys teologicznego wymiaru onomastyki Miasta Świętego* wygłosił dr Krzysztof Mielcarek. Prelegent przeanalizował teksty Biblii greckiej, w których występuje nazwa Hierosóljma i

Jerusalēm. Zwrócił uwagę na występowanie w 2 Mch tylko nazwy helleńskiej. Natomiast nazwa Jerusalēm związana jest w tekstach biblijnych ze świątynią; w świątyni dokonały się zasadnicze wydarzenia z życia Jezusa: tu działał, tu przekazał obietnicę Ojca, tu umarł, stąd wysłał Apostołów na krańce ziemi. Jerusalēm oznacza w Biblii także ogół mieszkańców miasta (w kontekście kary). Nazwa Hierosóljma jest oznaczeniem wymiaru geograficznego.

Prof. Krzysztof Pilarczyk przedstawił ciekawe opracowanie zatytułowane *Nowy Testament po żydowsku wydrukowany w 1540 r. w Krakowie*. Okazuje się, że już w 1540 r. Nowy Testament miał przekład w języku hebrajskim, wydany przez drukarnię krakowską.

Ks. dr hab. Dariusz Dziadosz w referacie *Geneza tradycji o patriarchach w Rdz 12-36* skupił się na przedstawieniu cyklu tekstów o Abrahamie i o Jakubie, wskazując na ich niejednorodną wartość literacką.

Ks. dr hab. Stanisław Haręzga w komunikacie *Proforystyka biblijna – status i miejsce w teologii* wskazywał na konieczne dokonanie zmiany miejsca proforystyki w różnych działach teologii.

Prof. dr hab. Adam Linsenbarth w wykładzie *Biblijna przestrzeń geograficzna i kartograficzne metody jej prezentacji* przedstawił problemy geograficzne terenu Ziemi Świętej, ilustrując je obrazami map, wykresów, filmem.

O. dr Marian Arndt w wystąpieniu pt. *Aktualne prace archeologiczne: Magdala* poinformował o prowadzonych pracach odkrywczych w Ziemi Świętej na terenie miasta Magdali.

Podczas obrad po referatach odbywała się dyskusja nad poruszonymi problemami.

Sympozjum towarzyszyli przedstawiciele wydawnictw teologicznych, dzięki którym można było dokonać zakupu wybranych pozycji książkowych.

Kończąc 46. Sympozjum SBP, prezes, ks. prof. Waldemar Chrostowski, zaprosił na kolejne sympozjum w 2009 roku do Olsztyna.

S. Ewa J. Jezińska OSU